

Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland

t.a.v. commissie Rechtsbescherming

Postbus 9090

6800 GX Arnhem

Onderwerp: Bezwaarschrift t.a.v. Goedkeuringsbesluit W.Z.23.108900.01 Stortplaats
Doonweg Eerbeek van 15 februari 2024

Eerbeek, 22 maart 2024

Geachte leden van het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland,

Hierbij dienen wij ons bezwaarschrift in tegen bovengenoemd Goedkeuringsbesluit, gepubliceerd in het Provinciaal Blad 2024 nr. 2046 van 15 februari 2024.

De gronden van ons bezwaar zetten we hierna uiteen:

Schadelijke stoffen uit staalslakken verontreinigen de bodem en het oppervlaktewater

Als staalslakken in contact komen met regen- of grondwater, komen er schadelijke stoffen uit die in dat water terechtkomen. Vrijwel alle denkbare zware metalen komen dan via dit “uitspoelwater” in de bodem en het oppervlaktewater terecht. Het uitspoelwater heeft ook een heel lage zuurgraad. Deze effecten zijn schadelijk voor het milieu. De hele lage zuurgraad verstoort chemische, biologische en ecologische processen in de en het oppervlaktewater. Zandbodems, zoals die in Eerbeek, zijn er het gevoeligst voor als de zuurgraad verandert, omdat zij deze verandering minder goed kunnen neutraliseren. Al deze milieueffecten kunnen tientallen jaren optreden. Dit blijkt uit het literatuuronderzoek van het RIVM in opdracht van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). De effecten zijn vooral te zien wanneer met grotere hoeveelheden staalslakken wordt gewerkt. Op de stortplaats aan de Doonweg te Eerbeek ligt nagenoeg de halve jaarproductie aan staalslakken van Tata Steel uit IJmuiden. Dit betreft 200 miljoen kilo.

Schending zorgplicht / milieudelict

Bij de toepassing van de staalslakken aan de Doonweg te Eerbeek hebben de eigenaren van de stortplaats niet voldaan aan hun zorgplicht van artikel 13 Wet bodembescherming en zij hebben hierdoor een milieudelict gepleegd. Zij hebben immers bij die toepassing niet voorkomen dat de bodem door de gigantische hoeveelheid staalslakken is verontreinigd. Regenwater is langs de staalslakken naar beneden uitgestroomd, op en in de bodem. De maatregelen die de eigenaren van de stortplaats hadden getroffen om dit te voorkomen zijn ondoeltreffend gebleken. Immers: de ringsloot is veelvuldig overstroomd en de installatie die het verontreinigde water naar de waterzuiveringsinstallatie moest pompen, was niet op deze taak berekend.

Schending zorgplicht duurt voort

Uit het plan van aanpak: fase 1 plan afronding tijdelijke afdichting, hierna te noemen: het plan van aanpak, van de eigenaren van de stortplaats blijkt geen besef van de urgentie om alsnog hun zorgplicht na te leven. Allereerst wordt de ernst van het milieudelict door de eigenaren van de stortplaats in het plan van aanpak gebagatelliseerd. Het valt allemaal wel mee, zo lijkt de teneur. Maar als de gekozen oplossingen uit het plan van aanpak nader worden bezien, valt direct op dat zij het liefst alles op de lange baan willen schuiven. Wij zijn geschrokken van het ontbreken van het besef van urgentie bij de eigenaren van de stortplaats. Zij willen met de voorgestelde oplossingen ogenschijnlijk trainen' want een uitbreiding van de buffervijver richting een dassenburcht en richting de habitat van een steenmarter moet eerst afgestemd worden met het provinciaal en landelijk bestuur. Op die manier gebeurt er nu niets en dat heet de boel op z'n beloop laten, wat onbestaanbaar is als er zich een milieuramp aan het voltrekken is. Anderzijds is het is het de omgekeerde wereld. Schending van de zorgplicht betekent ten minste het besef bij alle betrokkenen, dat verdere milieuschade in de toekomst dient te worden voorkomen en dus zeker niet, dat met goedkeuring van onze provincie nog meer schade aan milieu/natuur ter plaatse wordt toegebracht.

Regievoering is noodzakelijk

Het belang van regievoering door uw college op dit dossier lijkt u te ontgaan. Dit blijkt onder meer uit uw beantwoording van statenvragen PS 2024-49 van 6 februari 2024 (zaaknummer 2024-000763, in de eerste alinea op bladzijde 3) waarin u aangeeft dat u niet van plan bent om een regiefunctie te nemen. Voorts blijkt uit uw opmerking dat sprake zou zijn van een 'beheerste situatie'. Dit, terwijl deze situatie telkens bij hevige neerslag de ringsloot en de zogeheten spuigaten uitloopt. Onbeheersbaar dus.

U dient scherp(er) te zijn en te blijven

Op deze wijze laat de provincie/ODRN en ODRA de eigenaren van de stortplaats met deze schending van de zorgplicht c.q. dit milieudelict weggemen, zij het met een slakkengang. Dit brengt met zich dat u daarvoor mede verantwoordelijk bent te houden, nu u met het Goedkeuringsbesluit de rekening willens en wetens naar milieu/natuur en ook nog naar uw en onze kinderen en kleinkinderen doorschuift. Dit, terwijl ODRN al heeft erkend dat zij scherper had moeten zijn bij de toepassing van deze immense hoeveelheid staalslakken op de stortplaats. Tijdens de bijeenkomst in november 2022 heeft de Omgevingsdienst Nijmegen toegegeven dat zij scherper hadden moeten zijn. En wij verzoeken u dan ook om scherp(er) te zijn en te blijven zodat een milieuramp kan worden voorkomen.

Nut en noodzaak staalslakken ontbreekt: dus terugnemen

Zoals uit het plan van aanpak blijkt dienden de staalslakken als tijdelijke bovenafdichting. Dit heeft niet gewerkt en is dus mislukt. Hierdoor beantwoorden de staalslakken niet aan die functie. Daarnaast dienden de staalslakken als een soort fundering voor een zonnepark. Dit betreft een ophoging van de stortplaats en ook die is niet functioneel gebleken, want de stort is nog minstens de komende 10 jaar instabiel. Bovendien mag geen grotere hoeveelheid staalslakken worden gebruikt dan standaard nodig is en ook die regel is geschonden, zodat er sprake is van afval storten. In het voorgaande ligt besloten dat alle hier gebruikte staalslakken

hun toepassing missen, daardoor niet functioneel zijn en moeten worden teruggenomen. Immers nut en noodzaak ontbreken.

Tijdelijke oplossing op zeer korte termijn

Een tijdelijke oplossing op zeer korte termijn moet getroffen worden door de eigenaren van de stortplaats binnen het eigen afgebakende terrein dat al vol ligt met staalslakken. Zij kunnen op dat deel van hun terrein prima de bestaande ringsloot verbreden en de bergingsvijver uitbreiden. Dat daarvoor dan eventueel ter plaatse een deel van de staalslakken moeten worden verwijderd en op de taluds verwerkt moeten worden in een dunne laag kan minder prettig zijn maar geen onoverkomelijk probleem vormen. Immers, zullen toch al 4000 m³ verwijderen en op de taluds verwerken ten behoeve van het aanbrengen van een nieuwe ringsloot en persleiding. Er is geen enkele aanleiding om nog meer schade aan milieu/natuur toe te brengen.

Definitieve afdichting

Bij de bijeenkomst is ook al een ander voorstel gedaan, namelijk een definitieve afdichting. Echter, ook deze gaat op de lange baan met zo'n 25 jaar, met alle schadelijke milieugevolgen van dien. De eerder voorgestane oplossing van een definitieve afdichting werd in november 2022 geschat op 10 miljoen euro, te betalen door de eigenaren van de stortplaats. Dit geld kan ook goed gebruikt worden om de staalslakken te verwijderen van de stortplaats. U geeft zelf in uw beantwoording van statenvragen PS2024-49 van 6 februari 2024 (zaaknummer 2024-000763) op bladzijde 2, laatste alinea, aan, dat de verplichting bestaat het materiaal te verwijderen, nadat het object waarin het materiaal is toegepast zijn functie verliest. Dit is hier het geval, want staalslakken vormen geen definitieve afdichting en zorgen nog zeker tien jaar voor een instabiele bult, met steeds de mogelijkheid van verzakking.

Staalslakken als verdienmodel?

De eigenaren van de stortplaats hebben zich verrijkt ten koste van het milieu en de bevolking in Eerbeek die zij immers met de ernstig verontreinigde grond achterlaten. Tijdens de eerste bijeenkomst is toegelicht dat er niets is betaald voor de staalslakken maar dat wel kosten zijn gemaakt voor het transport dat via Pelt & Hooykaas is geregeld, maar de waarheid is anders. De eigenaren van de stortplaats zullen er flink aan hebben verdiend, hetgeen al blijkt uit het feit dat zij veel meer staalslakken dan noodzakelijk op de stortplaats hebben gedumpt en daar kunnen slechts mensen toe in staat zijn die ofwel hun organisatie dan wel zichzelf hebben verrijkt. Een andere conclusie is slechts mogelijk, indien dit op open, transparante wijze wordt toegelicht en dat is tot op heden niet mogelijk gebleken bij deze ondernemers die het vaker niet zo nauw hebben genomen met de milieuregelgeving, gezien hun eerdere (recente) strafrechtelijke veroordeling.

Wat nu?

Wees s.v.p. scherp en draag de eigenaren van de stortplaats op om de buffervijver te vergroten en de ringsloot te verbreden op het reeds verontreinigde terrein met alle staalslakken. Het is technisch mogelijk en het is de enige oplossing die op zeer korte termijn recht doet aan het milieu dat al zeer wordt belast door deze doelloze dumping van 200 miljoen kilo staalslakken op een voormalige stortplaats die onderweg was om te worden afgedicht. Daar hoeven geen nieuwe vergunningen en beslissingen van u of van het landsbestuur te worden afgegeven c.q.

genomen, gedurende welke de eigenaren van de stortplaats achterover kunnen gaan leunen. Er moet kordaat opgetreden en gehandeld worden. Ten slotte zijn de eigenaren verantwoordelijk voor het verwijderen van alle staalslakken op de stortplaats aan de Doonweg te Eerbeek, en/of voor het verzorgen en financieren van een deugdelijke definitieve afdichting van de stort.

Wij behoudens ons het recht voor nog nadere, aanvullende gronden in te dienen, nu de Omgevingsdienst Nijmegen er ondanks herhaald telefonisch verzoek tot op heden niet in is geslaagd om ons het Goedkeuringsbesluit en de onderliggende stukken, zoals onder meer het plan van aanpak, toe te sturen.

Hoogachtend,

5.1.2e

Ondertekend te Eerbeek 22 maart 2024

5.1.2e